

Bijlage 3: Overzicht lopende trajecten rondom krapte

Hieronder vindt u een overzicht van de verschillende trajecten rondom krapte die vanuit SZW lopen. We hebben ze ingedeeld in beleidstrajecten, onderzoekstrajecten en relevantie moties. De onderzoekstrajecten hebben het doel om de krapte beter te begrijpen. In de beleidstrajecten kijken we (op basis van de onderzoeken) of er meer beleid nodig is en denken we na over welke opties mogelijk zijn.

Beleidstrajecten:

Visie op krapte in relatie tot de energietransitie

- Het algemene beeld is dat er te weinig mensen zijn om de doelen van het Klimaatakkoord te kunnen halen. Er is vooral een tekort aan technisch geschoold personeel.
- Vandaar dat interdepartementaal (EZK, OCW, BZK en SZW) het gesprek gevoerd wordt wat er gedaan kan worden om deze tekorten geen belemmering voor de energie- en klimaattransitie te laten worden. Daarnaast wordt er ook met de SER gesproken over dit vraagstuk.
- In november zijn bovenstaande ministeries en de SER met elkaar aan de slag gegaan om een notitie te schrijven over krapte in relatie tot de energietransitie. In deze notitie zit een analyse, een overzicht van bestaand beleid en een eerste inventarisatie van oplossingsrichtingen.
- Op 27 januari heeft er een DG overleg plaatsgevonden om de notitie te bespreken. Tijdens dit overleg is besloten dat er een BWO over krapte en de energietransitie wordt georganiseerd. Voor dit BWO wordt een nieuwe notitie geschreven waarin een aantal oplossingen in meer detail uitgewerkt.

Centrale Economische Commissie (CEC)

- Krapte op de arbeidsmarkt is één van de hoofdonderwerpen van de CEC voor 2022.
- Het onderwerp wordt in drie verschillende deelbesprekingen behandeld: (1) de huidige stand van het denken op het thema arbeidsmarktkrapte (februari) (2) een bespreking waarin wordt gekeken naar macrobeeld (incl. demografie) met specifiek aandacht voor de aanpassingsmechanismen (maart) (3) een sectorale verdieping waar onder andere aandacht zal zijn voor de tekorten in de zorg, onderwijs en de energietransitie (nu nog augustus).

Korte termijn aanpak krapte

- Werkgevers staan te springen om personeel, terwijl er volgens cijfers van het CBS 1 miljoen mensen tot het onbenut arbeidspotentieel horen. Bemiddeling van deze doelgroep op de openstaande vacatures is echter niet makkelijk, er is sprake van mismatches.
- De krapte op de arbeidsmarkt biedt kansen voor mensen uit de doelgroep onbenut arbeidspotentieel, maar vraagt om dat werkgevers vacatures passend maken voor de doelgroep.
- Het vorige kabinet heeft richtingen ontwikkeld voor een actieplan gericht op een korte termijn aanpak van de krapte en het realiseren van extra plaatsingen van mensen uit het onbenut arbeidspotentieel op (deeltijd) banen en leerbanen.
- Het vorige kabinet heeft 40 miljoen euro uitgetrokken te besteden in 2022.
- Verdere uitwerking in samenwerking met gemeenten en UWV ten behoeve van beslispuntennota in februari. Planning: maart/april 2022 landelijke uitrol plan.

Migratie

- Met UWV wordt bekeken of de dienstverlening vanuit UWV uitgebreid kan worden voor werkgevers die een werkvergunning willen aanvragen. Uit gesprekken met werkgevers blijkt dat het nu vaak onduidelijk is aan welke eisen een aanvraag moet voldoen. Ook wordt gekeken of het mogelijk is om binnen het bestaande kader van wet –en regelgeving de procedure voor het verkrijgen van een twv/gvva iets te versoepelen voor specifieke beroepen in kraptesectoren (waaronder de zorg). U wordt op korte termijn in een separate nota geïnformeerd over de opties.
- Ook wordt er gewerkt aan een kabinetsreactie op het NIDI/CBS rapport over demografische ontwikkelingen (Rapport Verkenning Bevolking 2050). Dit rapport laat zien

dat de Nederlandse bevolking in 2050 naar verwachting groter, grijzer en gemengder zal zijn. Dit brengt uitdagingen op verschillende beleidsterreinen met zich mee. Bij de kabinetsreactie zijn dan ook veel verschillende departementen betrokken. Het wordt gecoördineerd door SZW (Directie Samenleving en Integratie). Het vraagstuk of arbeidsmigratie en oplossing kan bieden voor tekorten als gevolg van vergrijzing, is onderdeel van dit traject rondom demografie.

Onderzoekstrajecten:

SER advies arbeidsmarktkrapte en maatschappelijke opgaven

- De SER is door Defensie, BZK, J&V, OCW, SZW en VWS gevraagd om een advies uit te brengen op het onderwerp krapte in maatschappelijke sectoren (o.a. defensie, zorg, onderwijs en kinderopvang).
- De SER heeft aangegeven in het advies ook aandacht te willen geven aan maatschappelijke opgaven zoals digitalisering en de energietransitie.
- Het advies wordt waarschijnlijk uitgebracht voor de zomer (juni/juli).

Onderzoek naar het onbenutte arbeidspotentieel – CBS en UWV

- Ondanks de krappe arbeidsmarkt blijven er mensen langs de kant staan.
- Dit 'onbenutte arbeidspotentieel' van ruim één miljoen mensen is een belangrijke nuance in de discussie over krapte.
- Het onbenut arbeidspotentieel is een diverse groep, met sterk uiteenlopende afstanden tot de arbeidsmarkt. Dit betekent dat niet iedereen in deze groep zomaar aan de slag kan. Om hier meer zicht op te krijgen, onderzoeken we welke kenmerken van mensen in het onbenut arbeidspotentieel bepalend zijn voor de kans dat iemand betaald werk vindt.
- CBS en UWV streven naar een eerste overzichtspublicatie medio februari.

Onderzoek naar tekorten in de ICT en techniek – ROA en SEO

- De tekorten in de ICT en techniek zijn al zeker twintig jaar onderwerp van beleid, terwijl we niet goed begrijpen hoe het kan dat deze tekorten zo hardnekkig zijn. Vandaar dat de drie verantwoordelijke ministeries (EZK, SZW, OCW) onderzoek hebben uitgezet naar tekorten aan technici en ICT'ers. Het doel is om beter begrip te krijgen welke mechanismen een rol spelen en ook om mogelijke handelingsperspectieven voor de overheid en verschillende marktpartijen in kaart te brengen.
- Het onderzoek wordt uitgevoerd door ROA en SEO. Het rapport wordt in juni opgeleverd.

Migratie

- Naar aanleiding van een motie van de leden Van Weyenberg en Maatoug voeren we een ambtelijke verkenning uit naar de rol die een brede adviescommissie voor arbeidsmigratie kan vervullen in het kader van tekorten op de arbeidsmarkt.

Relevante moties

- Motie Amhaouch (nr. 38- 35925) – Q1
verzoekt de regering om: (1) onder regie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, in samenspraak met het Techniekpact, een analyse te maken van de effectiviteit van deze initiatieven en te onderzoeken waar aanvullingen nodig zijn, als basis voor een «aanvalsplan» waarmee een volgend kabinet snel en goed geïnformeerd aan de slag kan om de tekorten in de technische sector structureel op te lossen; (2) de Ministeries van EZK, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en OCW gezamenlijk een plan te laten maken om middelen bedoeld voor zijinstroom ten behoeve van tekortsectoren slim in te zetten.
- Motie Paternotte (nr. 128-35788) – Q2
verzoekt de regering op zeer korte termijn een aanpak tegen arbeidsmarkttekorten te formuleren zowel generiek als specifiek voor de sectoren wonen, zorg, onderwijs, klimaat, (internationale) veiligheid en kinderopvang, daarin te kijken naar succesvol internationaal beleid en de mogelijkheden binnen het beroepsonderwijs, en de Kamer voor het zomerreces daarover te rapporteren.

- Motie Van Weyenberg en Maatoug (nr. 10 35 680)
verzoekt de regering, te verkennen welke rol een brede adviescommissie kan vervullen in het vaststellen van sectoren en beroepen waar tekorten zich voordoen en arbeidsmigranten nodig zijn.